

POSTANOWIENIE

17 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Ewa Stefańska

na posiedzeniu niejawnym 17 lutego 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa P.G. i A.G.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z 12 czerwca 2025 r., I ACa 85/24,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej;

2) zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 2700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego, z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu odpisu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 12 czerwca 2025 r., wydanego w sprawie z powództwa P.G. i A.G. o ustalenie i zapłatę.

Powodowie wnieśli o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (zob. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów SN z 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, Nr 4, poz. 53). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1. Przesłanka ta nie została jednak spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia prawnego polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane

w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (zob. postanowienia SN: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz.11, z 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, z 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16).

Istotnych zagadnień prawnych pozwany upatruje w: 1) braku wezwania do udziału w postępowaniu pozostałych stron umowy kredytu, tj. E.Z. (poprzednio J.), podczas gdy do rozpoznania roszczenia o ustalenie występuje potrzeba współdziałania wszystkich kredytobiorców, bez znaczenia pozostaje fakt zwolnienia z długu ww. kredytobiorcy dopiero w 2021 r., po stronie powodowej zachodzi współuczestnictwo konieczne, albowiem obecnie umowa kredytu pozostaje wiążąca dla części kredytobiorców, a wobec powodów nieprawomocnie ustalono nieistnienie stosunku prawnego z niej wynikającego; 2) odpowiedzi na pytanie, czy sąd orzekający może zastąpić postanowienie abuzywne, kursem rynkowym (obiektywnym kursem średnim NBP) lub zastosować przepis dyspozytywny z art. 358 § 2 k.c., z uwagi na fakt, iż przepis ten stanowi normę prawną, która może znaleźć zastosowanie w sprawie, a sąd winien podjąć wszelkie działania prowadzące do przywrócenia równowagi kontraktowej stron.

Przedstawione powyższe zagadnienia nie spełniają kryterium nowości, a ponadto zostały rozstrzygnięte w orzecznictwie. W zakresie pierwszego zagadnienia wskazać należy, że w sprawie przeciwko bankowi o ustalenie nieważności umowy kredytu nie zachodzi po stronie powodowej współuczestnictwo konieczne wszystkich kredytobiorców (zob. uchwała SN z 19 października 2023 r., III CZP 12/23). Za współuczestnictwem koniecznym w tzw. „sporach frankowych” nie przemawia też charakter ochrony udzielanej konsumentowi w związku z umieszczeniem w umowie klauzul abuzywnych. Pogląd powyższy został powielony w kolejnej uchwale Sądu Najwyższego z 26 października 2023 r. (III CZP 156/22), gdzie także stwierdzono, że w sprawie o ustalenie nieważności umowy kredytu i o zwrot nienależnych świadczeń spełnionych na jej podstawie, po stronie powodowej nie zachodzi współuczestnictwo konieczne kredytobiorców.

W końcu też trzeba podkreślić, że w realiach niniejszej sprawy E.J. (obecnie Z.) wprawdzie zawierała sporną umowę, ale w marcu 2021 r. podpisała z pozwanym umowę zwolnienia z długu (k. 46), na mocy której Bank zwolnił ją ze zobowiązań wynikających ze spornej umowy kredytowej z 15 maja 2007 r. Zaś aneksem z tej samej daty do tej umowy kredytowej, wszyscy kredytobiorcy i Bank w § 1 stwierdzili, że umowa o zwolnienie z długu E.Z. stanowi integralną część umowy kredytu na cele mieszkaniowe ekstralokum (k. 32).

Problem sformułowany przez skarżącego w zakresie skutków uznawania postanowień umownych za abuzywne i możliwości zastąpienia takich postanowień przepisami dyspozytywnymi czy dotyczący niejednoznaczności postanowień w zakresie oszacowania kwoty kredytu również został wyjaśniony. Trafność i aktualność przyjętej przez sądy powszechne oceny sprawy potwierdza pogląd, wyrażony w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 25 kwietnia 2024 r., III CZP 25/22. W orzeczeniu tym wyjaśniono m.in., że w razie uznania, iż postanowienie umowy kredytu indeksowanego, odnoszące się do sposobu określania kursu waluty obcej stanowi niedozwolone postanowienie umowne i nie jest wiążące, w obowiązującym stanie prawnym nie można przyjąć, że miejsce tego postanowienia zajmuje inny sposób określenia kursu waluty obcej wynikający z przepisów prawa lub zwyczajów.

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono zgodnie z art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7, § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Ewa Stefańska

(M.T.)

[SOP]